

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 8. helmikuuta 2024
(OR. en)

6374/24

Toimielinten välinen asia:
2024/0010(NLE)

ACP 20
WTO 18
RELEX 173
COASI 19

EHDOTUS

Lähettiläs:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	24. tammikuuta 2024
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2024) 20 final
Asia:	Ehdotus – NEUVOSTON PÄÄTÖS Niuen liittymisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väliseen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2024) 20 final.

Liite: COM(2024) 20 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 24.1.2024
COM(2024) 20 final

2024/0010 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

**Niuen liittymisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väli aikaiseen
kumppanuussopimukseen**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Oheinen ehdotus neuvoston päätökseksi muodostaa oikeudellisen välineen, jolla hyväksytään Euroopan unionin (EU) puolesta Niuen liittyminen Euroopan unionin ja Tyynenmeren valtioiden väliaikaiseen kumppanuussopimukseen SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohdan mukaisesti.

Neuvosto valtuutti 12. kesäkuuta 2002 komission avaamaan neuvottelut talouskumppanuussopimuksista AKT-maiden kanssa.

EU allekirjoitti 30. heinäkuuta 2009 unionin (tuolloin Euroopan yhteisö) ja Tyynenmeren valtioiden väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen. Papua-Uusi-Guinea on soveltanut väliaikaista talouskumppanuussopimusta väliaikaisesti 20. joulukuuta 2009 ja Fidžin tasavalta 28. heinäkuuta 2014 alkaen.

Väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen 80 artiklassa määrätään muiden Tyynenmeren saarten mahdollisuudesta liittyä sopimukseen. Samoan itsenäinen valtio ja Salomonsaaret ovat liittyneet väliaikaiseen kumppanuussopimukseen, ja Samoa on soveltanut sitä 31. joulukuuta 2018 alkaen ja Salomonsaaret 17. toukokuuta 2020 alkaen.

Niue toimitti komissiolle liittymishakemuksen 26. toukokuuta 2023 ja antoi samalla markkinoille pääsyä koskevan tarjouksen. Komissio arvioi tarjouksen ja totesi sen olevan hyväksyttävä. Näin ollen se saattoi neuvottelut päätökseen unionin puolesta.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tällä ehdotuksella pannaan täytäntöön Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välillä tehty kumppanuussopimus ("AKT-EU-kumppanuussopimus" tai Cotonoun sopimus, joka korvataan "EU:n ja AKT-järjestön jäsenten välisellä kumppanuussopimuksella" (Cotonoun jälkeinen sopimus))¹.

Niuen liittyminen EU:n, Fidžin, Papua-Uuden-Guinean, Samoan ja Salomonsaarten väliseen väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen², joka on epäsymmetrinen ja WTO:n sääntöjä noudattava kauppasopimus, vahvistaa EU:n ja sen kumppanimaiden välisten kauppasuhteiden oikeudellisia puitteita ja helpottaa vastavuoroista kauppaa. Sen myötä Niue liittyy myös väliaikaisella talouskumppanuussopimuksella perustettuun yhteisten sääntöjen ja toimielinten järjestelmään.

Niue kuuluu vakio- tai yleisen tullietuusjärjestelmän (vakio-GSP) piiriin, jonka puitteissa siltä poistetaan tulli tai tullia alennetaan noin 66 prosentin osalta kaikista EU:n tullinimikkeistä. Voidakseen hyötyä täysin tullittomasta ja kiintiöttömästä pääsystä EU:n

¹ EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3. Sopimus sellaisena kuin se on muutettuna Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 209, 11.8.2005, s. 27) ja Ouagadougoussa 22 päivänä kesäkuuta 2010 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3).

² Neuvoston päätös, tehty 13 päivänä heinäkuuta 2009, Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 272, 16.10.2009, s. 1).

markkinoille ja sopimuksen tarjoamista muista mahdollisuuksista Niuen olisi liitettävä EU:n ja Tyynenmeren valtioiden (Fidži, Papua-Uusi-Guinea, Samoa ja Salomonsaaret) väliseen väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen.

Liittymisen jälkeen – ja odotettaessa Tyynenmeren sopimusosapuolten (Fidžin, Papua-Uuden-Guinean, Samoan ja Salomonsaarten) asiaan liittyvien sisäisten menettelyjen päätökseen saattamista – EU ja Niue soveltavat sopimusta väliaikaisesti sillä edellytyksellä, että ne ilmoittavat toisilleen kirjallisesti tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen sopimuksen 76 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Talouskumppanuussopimuksessa on kestävä kehitystä koskevia määräyksiä (3 artikla), joissa osapuolet vahvistavat, että kestävä kehityksen tavoite on erottamaton osa kyseisen sopimuksen määräyksiä ja että se on yhdenmukainen Cotonoun sopimuksessa määrättyjen yleisten tavoitteiden ja periaatteiden sekä erityisesti köyhyyden vähentämistä ja viime kädessä sen lopullista poistamista koskevan yleisen sitoumuksen kanssa tavalla, joka on yhdenmukainen kestävä kehityksen tavoitteiden kanssa.

Väliaikainen talouskumppanuussopimus on kehitystä edistävä kauppasopimus, jolla Niuelle annetaan epäsymmetrinen pääsy markkinoille ja jonka nojalla se voi suojata arkaluonteisia aloja markkinoiden vapautumiselta ja samalla soveltaa useita suojatoimia ja alkuvaiheessa olevia toimialoja koskevaa lauseketta. Lisäksi siinä on alkuperäsääntöjä koskevia määräyksiä, joilla helpotetaan vientiä Niuesta EU:hun. Näillä määräyksillä tuetaan kehityspolitiikan johdonmukaisuuteen liittyvää tavoitetta, ja ne ovat yhdenmukaisia SEUT-sopimuksen 208 artiklan 2 kohdan kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Tämän neuvoston päätöksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäinen alakohta yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan v alakohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Yhteinen kauppapolitiikka kuuluu SEUT-sopimuksen 3 artiklan mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

- **Suhteellisuusperiaate**

Tämä ehdotus on tarpeen AKT–EU-kumppanuussopimuksessa asetettujen unionin kansainvälisten sitoumusten täyttämiseksi ja erityisesti sellaisten uusien WTO:n sääntöjen mukaisten kaupankäyntijärjestelyjen tekemiseksi, joilla poistetaan asteittain osapuolten välisen kaupan esteet ja vahvistetaan yhteistyötä kaikilla kauppaan liittyvillä aloilla.

- **Toimintatavan valinta**

Ei ole olemassa muuta oikeudellista välinettä, jota voitaisiin käyttää tässä ehdotuksessa esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

EU:n ja AKT-valtioiden välisiä talouskumppanuussopimuksia koskeva kestävä kehitys kohdistuvien vaikutusten arviointi tehtiin vuosina 2003–2007. Euroopan komissio julkaisi kyseisen hankkeen tehtävämäärityksen kilpailulle avoimessa tarjouspyynnössä vuonna 2002. Tarjouspyynnön perusteella tehtiin PwC France -yrityksen kanssa viisivuotinen puitesopimus elokuussa 2002. Kestävään kehitykseen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin loppuraportin luonnos esitettiin eurooppalaisille sidosryhmille Euroopan komission järjestämässä EU:n kansalaisyhteiskuntien vuoropuhelukokouksessa Brysselissä, Belgiassa 23. maaliskuuta 2007. Uutta kestävä kehitys kohdistuvien vaikutusten arviointia ei ole toteutettu, koska tämä aloite koskee liittymistä voimassa olevaan sopimukseen, jota sovelletaan jo muissa Tyynenmeren saarivaltioissa, joiden rakenteelliset ominaisuudet sekä taloudellinen ja sosiaalinen tilanne ovat verrattavissa Niueen.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Niuen liittyminen väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen ei edellytä hyväksyntää REFIT-ohjelman menettelyillä, siitä ei aiheudu kustannuksia unionin pk-yrityksille eikä se aiheuta ongelmia digitaalisen ympäristön näkökulmasta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun unionissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Niue saa täysin tullittoman ja kiintiöttömän pääsyn EU:n markkinoille kaikkien tuotteiden osalta vastineeksi siitä, että sen markkinat avataan asteittain EU:n tuotteille. Ehdotuksella ei ole talousarviovaikutuksia, koska sopimukseen liittymisen jälkeen Niueella on pääsy EU:n markkinoille (vakio-GSP-järjestelmän myötä) samoin etuuksin kuin aiemmin.

5. LISÄTIEDOT

- **Liittymisen hyödyt talouden toimijoille**

Väliaikaisessa talouskumppanuussopimuksessa vahvistetaan, millä edellytyksillä EU:n talouden toimijat voivat käyttää täysimääräisesti hyväkseen Niuen ja EU:n välillä olevia

mahdollisuuksia. Väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen täytäntöönpanon edetessä EU:n viejät voivat suurelta osin viedä teollisuustuotteita Niueen ilman tulleja. Se täyttää GATT 1994 - sopimuksen XXIV artiklan edellytykset (tullien ja muiden rajoittavien kaupallisten säännösten lakkauttaminen käytännöllisesti katsoen kaikesta osapuolten välisestä kaupasta). Tarjous noudattaa WTO:n kynnyсарvoa, joka on 78,9 prosentin (tullinimikkeistä) vapauttaminen, mikä vastaa 81:tä prosenttia EU:n viennin määrästä 20 vuoden aikana. Niue voi edelleen viedä tuotteitaan EU:hun ilman tulleja ja kiintiöitä.

Väliaikaisessa talouskumppanuussopimuksessa vahvistetaan myös sääntöjä, jotka koskevat muun muassa kestävää kehitystä, kaupan teknisiä esteitä sekä terveys- ja kasvinsuojelutoimia. Lisäksi väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen osapuolet osallistuvat sopimuksella perustettuun kauppakomiteaan. EU:n mahdollisuus käyttää sopimuksessa määrättyä kahdenvälistä riitojenratkaisumenettelyä edistää sopimuksen tavoitetta varmistaa EU:n toimijoille avoin, syrjimätön ja ennakoitava ympäristö Tyynenmeren alueen maissa.

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

Niue osallistuu väliaikaisen talouskumppanuussopimuksen 68 artiklalla perustettuun kauppakomiteaan, joka käsittelee kaikkia sopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavia kysymyksiä, mukaan lukien sopimuksen täytäntöönpanon seuranta ja uudelleenarviointi, kaupan teknisiä esteitä sekä terveys- ja kasvinsuojelutoimia koskevat koordinointi ja konsultaatio, ensisijaisten alojen ja tuotteiden tunnistaminen ja tarkastelu ja tämän perusteella valittavat yhteistyön painopistealat sekä suositusten antaminen sopimuksen muuttamisesta. Kauppakomitea muodostuu osapuolten edustajista.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Ehdotuksen 1 ja 2 artikkelit sisältävät säännöksiä, joissa hyväksytään unionin puolesta Niuen liittyminen väliaikaiseen talouskumppanuussopimukseen ja annetaan Euroopan unionin ilmoitukset siitä, että se hyväksyy liittymisen ja sopimuksen väliaikaisen soveltamisen sen 76 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

Ehdotuksen 3 artiklassa täsmennetään, että liittymisen hyväksyntää ei saa tulkita siten, että sillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota unionin tai jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

Ehdotuksen 4 artiklassa vahvistetaan päätöksen voimaantulopäivä.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Niuen liittymisestä Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väliseen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan toisen alakohdan a alakohdan v alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän¹,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 12 päivänä kesäkuuta 2002 komission aloittamaan neuvottelut talouskumppanuussopimuksista Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden kanssa.²
- (2) Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välinen väliaikainen kumppanuussopimus³, jäljempänä 'väliaikainen kumppanuussopimus', joka muodostaa talouskumppanuussopimuksen puitteet, allekirjoitettiin Lontoossa 30 päivänä heinäkuuta 2009. Papua-Uusi-Guinea on soveltanut väliaikaista kumppanuussopimusta väliaikaisesti 20 päivästä joulukuuta 2009 ja Fidžin tasavalta 28 päivästä heinäkuuta 2014.
- (3) Sopimuksen 80 artiklassa on muiden Tyynenmeren saarten valtioiden liittymistä koskevia määräyksiä. Samoan itsenäinen valtio ja Salomonsaaret liittyivät väliaikaiseen kumppanuussopimukseen, ja Samoa on soveltanut sitä 31 päivästä joulukuuta 2018 alkaen ja Salomonsaaret 17 päivästä toukokuuta 2020 alkaen.
- (4) Niue toimitti komissiolle liittymishakemuksen 26 päivänä toukokuuta 2023 ja antoi samalla markkinoille pääsyä koskevan tarjouksen.
- (5) Komissio arvioi Niuen tarjouksen ja totesi sen olevan hyväksyttävä. Näin ollen komissio saattoi Niuen kanssa käydyt neuvottelut päätökseen 12 päivänä kesäkuuta 2023.

¹ Euroopan parlamentti antoi hyväksyntänsä [päivämäärä].

² AKT-valtioiden ja -alueiden kanssa tehtäviä talouskumppanuussopimuksia koskevat neuvoston neuvotteluohjeet (9930/02 (DG E II) HH/sg).

³ Neuvoston päätös 2009/729/EY, tehty 13 päivänä heinäkuuta 2009, Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden välisen väliaikaisen kumppanuussopimuksen allekirjoittamisesta ja väliaikaisesta soveltamisesta (EUVL L 272, 16.10.2009, s. 1).

- (6) Sopimuksen 76 artiklan 3 kohdan mukaisesti unioni ja Niue soveltavat sopimusta väliaikaisesti kymmenen päivän kuluttua siitä, kun ne ilmoittavat toisilleen kirjallisesti tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.
- (7) Niuen liittyminen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen olisi hyväksyttävä unionin puolesta sillä varauksella, että Niue tallettaa liittymisasiakirjan mainitun sopimuksen 80 artiklan 2 kohdan nojalla,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

1. Hyväksytään unionin puolesta Niuen liittyminen Euroopan yhteisön ja Tyynenmeren valtioiden väliseen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen, jäljempänä 'väliaikainen kumppanuussopimus', sillä varauksella, että Niue tallettaa liittymisasiakirjan mainitun sopimuksen 80 artiklan 2 kohdan nojalla.
2. Komission puheenjohtaja ilmoittaa unionin puolesta väliaikaisen kumppanuussopimuksen muille osapuolille ja Niuelle, että unioni hyväksyy Niuen liittymisen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen.
3. Tähän päätökseen on liitetty markkinoille pääsyä koskevan Niuen tarjouksen teksti.

2 artikla

1. Väliaikaisen kumppanuussopimuksen soveltamiseksi väliaikaisesti unionin ja Niuen välillä komission puheenjohtaja antaa unionin puolesta väliaikaisen kumppanuussopimuksen 76 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen.
2. Unioni ja Niue aloittavat väliaikaisen kumppanuussopimuksen väliaikaisen soveltamisen kymmenen päivää sen jälkeen, kun ne ovat 1 kohdan mukaisesti ilmoittaneet toisilleen kirjallisesti tätä varten tarvittavien menettelyjen saattamisesta päätökseen.

3 artikla

Niuen väliaikaiseen kumppanuussopimukseen liittymisen hyväksymistä ei saa tulkita siten, että sillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota unionin tai jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*